

RÅN 2015-10-07
u
Ärende 8

Handläggare:
Anders Fridborg

Datum:
2015-09-24

Diarienummer:
RÄN-2015-0484

Räddningsnämnden

Samråd av handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor

Förslag till beslut

att tillsända räddningstjänsten i Enköping – Håbo remissvar enligt nedan.

Räddningsnämnden har med intresse tagit del av Räddningstjänsten Enköping-Håbos samrådsremiss av *Handlingsprogram för räddningstjänst enligt lag om skydd mot olyckor 2015-2018*, dnr 2015-0484.

Nämnden noterar särskilt det intressanta anslaget att separera programmet för räddningstjänst från det för det förebyggande arbetet, vilket samordnas med kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser enligt LEH. Nämnden lägger också märke till att Räddningstjänsten Enköping-Håbo ambitiöst strävar efter att stärka skyddet på lands- och glesbygd med ökad RiB-bemanning och nya räddningsvårn.

Räddningsnämnden har inget att erinra utan önskar Räddningstjänsten Enköping-Håbo lycka till med arbetet under programperioden.

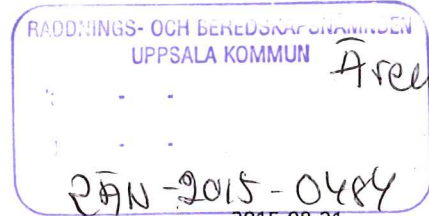
Med hopp om fortsatt gott och fördjupat samarbete

Anders Ahlström
Brandchef

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
ENKÖPING-HÅBO

2015-08-31
DNR-1697

Samråd av Handlingsprogram enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Följande dokument översändes för samråd: "Handlingsprogram för räddningstjänst". Dokumentet föreslås utgöra handlingsprogram för räddningstjänst för Enköpings kommun och Håbo kommun enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet föreslås gälla för perioden 2015-2018.

Handlingsprogram för förebyggande åtgärder för skydd mot olyckor enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor upprättas av respektive kommun.

Din myndighet eller organisation har fått denna samrådsförfrågan då ni skulle kunna ha ett väsentligt intresse i handlingsprogrammets innehåll och hur det påverkar er.

Synpunkter på föreslagna handlingsprogram mottages tacksamt till (senast 2015-10-02):
raddningstjansten@rtjeh.se

Enköping 2015-08-31

Rickard Westning
Förbundschef

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
ENKÖPING-HÅBO

2015-08-31
DNR-1697

Sändlista:

Brandkåren Attunda (*mail@brandkaren-attunda.se*)
Uppsala brandförsvaret (*brandforsvaret@uppsala.se*)
Storstockholms brandförsvaret (*registrator@ssbf.brand.se*)
Räddningstjänsten Norrtälje (*registrator.raddning@norrtalje.se*)
Södertörns brandförsvarfsförbund (*brandforsvaret@sbff.se*)
Räddningstjänsten Gotland (*registrator-tn@gotland.se*)
Räddningstjänsten Sala-Heby (*raddningstjansten@sala.se*)
Räddningstjänsten Strängnäs (*raddningstjansten@strangnas.se*)
Mälardalens Brand- och Räddningsförbund (*mbr@mbrf.se*)
Försvarsmakten (*exp-hkv@mil.se*)
Kustbevakningen Region Nord-Ost (*registrator.krn@kustbevakningen.se*)
Sjö- och flygräddningscentralen (*jrcc@sjofartsverket.se*)
Länsstyrelsen i Uppsala län (*uppsala@lansstyrelsen.se*)
Polisregion Mitt (*registrator.mitt@polisen.se*)
Sjöfartsverket (*sjofartsverket@sjofartsverket.se*)
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (*registrator@msb.se*)
Trafikverket region Öst (*eskilstuna@trafikverket.se*)
Transportstyrelsen (*kontakt@transportstyrelsen.se*)
Sveriges kommuner och landsting (*info@skl.se*)
SOS Alarm (*info@sosalarm.se*)
Uppsala läns landsting (*landstinget@lul.se*)
Enköpings kommun (*kommunen@enkoping.se*)
Håbo kommun (*kommun@habo.se*)

**Handlingsprogram för
räddningstjänst enligt
lagen om skydd mot olyckor**

2015-2018

**RÄDDNINGSTJÄNSTEN
ENKÖPING - HÅBO**

Handlingsprogram för räddningstjänst 2015-2018

Dokument:	1 Policy
Nr:	STY-0782
Datum:	
Beslutat av:	Förbundsdirektionen § 25 2015

1. Inledning

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ska Sveriges kommuner redovisa hur de arbetar för att upprätthålla ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

En kommun skall ha ett handlingsprogram för räddningstjänst. I programmet skall anges målet för kommunens verksamhet samt de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser. I programmet skall också anges vilken förmåga kommunen har och avser att skaffa sig för att göra sådana insatser. Som en del av förmågan skall anges vilka resurser kommunen har och avser att skaffa sig. Förmågan skall redovisas såväl med avseende på förhållandena i fred som under höjd beredskap.

– LSO 3 kap. 8 §

Räddningstjänsten Enköping-Håbo är ett kommunalförbund som är skapat i syfte att ansvara för räddningstjänst i medlemskommunerna Enköping och Håbo. Detta dokument redovisar de dimensionerande riskerna för olyckor samt förmågan att genomföra räddningsinsatser under mandatperioden 2015-2018.

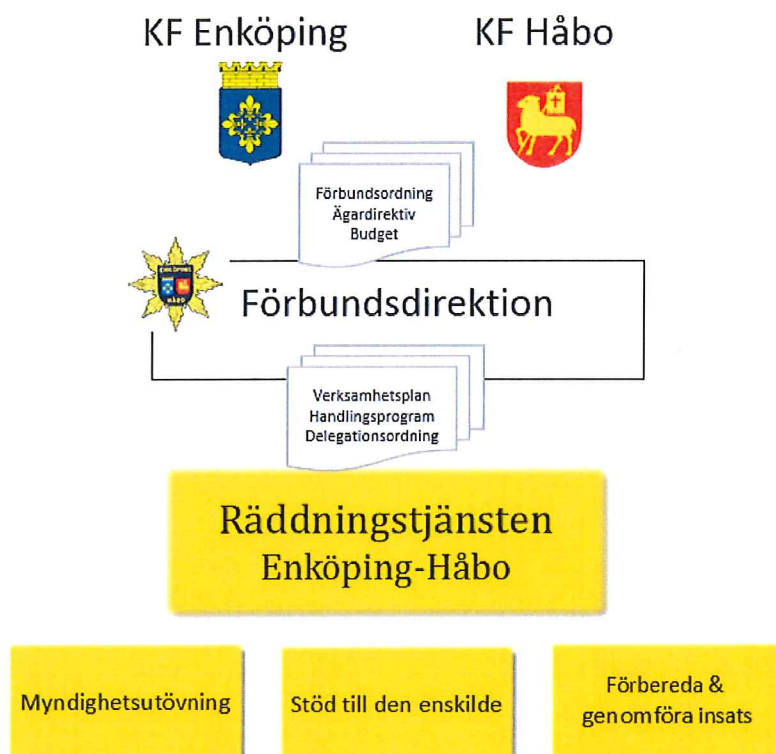
Innehåll

1. INLEDNING	2
2. RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUNDET.....	4
3. KOMMUNERNA.....	5
4. RISKBILD.....	6
4.1. Frekventa olyckor/dimensionerande händelser	6
4.2. Jämförelse av de vanligaste räddningstjänstuppdragen	8
4.3. Stora olyckor.....	15
4.4. Hamnar & deras gränser i vatten	17
4.5. Slutsatser Riskbild.....	18
5. RÄDDNINGSTJÄNSTENS FÖRMÅGA.....	19
5.1. Ledning & samverkan	19
5.2. Förbundets resurser	19
5.3. Kompetenskrav.....	20
5.4. Insattider.....	21
5.5. Räddningsinsatser i Mälaren	21
5.6. Brandvattenförsörjning	22
5.7. Stegutrymning	24
5.8. Mål för räddningstjänst.....	26
6. HÖJD BEREDSKAP	27
7. REFERENSER	27

2. Räddningstjänstförbundet

Räddningstjänsten Enköping-Håbo är ett kommunalförbund som bildades 2008. Förbundets syfte är att fullgöra de skyldigheter som åvilar medlemskommunerna enligt LSO med undantag för kap 2 (Enskildas skyldigheter) och kap 3 § 3 (handlingsprogram för förebyggande verksamhet som istället samordnas med kommunernas risk & sårbarhetsanalys enligt LEH).

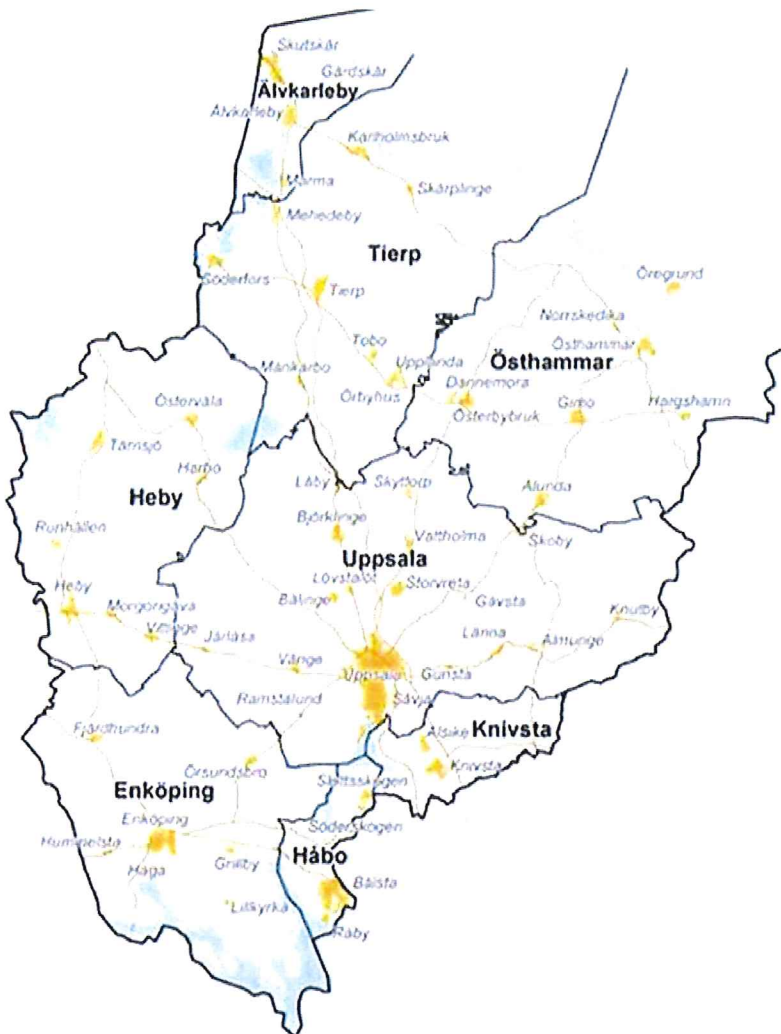
Förbundet styrs av en Förbundsdirektion på uppdrag från respektive kommunfullmäktige (KF). Verksamheten regleras i en förbundsordning med ägardirektiv från KF samt en årlig verksamhetsplan som fastställs i direktionen.

3. Kommunerna

Räddningstjänsten Enköping-Håbo ansvarar för räddningstjänst i förbundets två medlemskommuner, Enköping och Håbo. Kommunerna ligger i Uppsala län, i stråket mellan Stockholm och Västerås.

Figur 1. Karta över Uppsala län.

Enköpings kommun består av staden Enköping och en stor landsbygd med tätorter i Fjärdhundra, Örsundsbro, Grillby, Lillkyrka och Hummelsta. Håbo är en liten kommun till ytan med tätorterna Bålsta och Skokloster. Båda centralorterna ligger vid E18 som är en viktig kommunikationsled för hela mellansverige. Genom Enköping går även väg 55 mot Uppsala.

Kommunerna har tillsammans cirka 60 000 invånare och har en ökande befolkning.

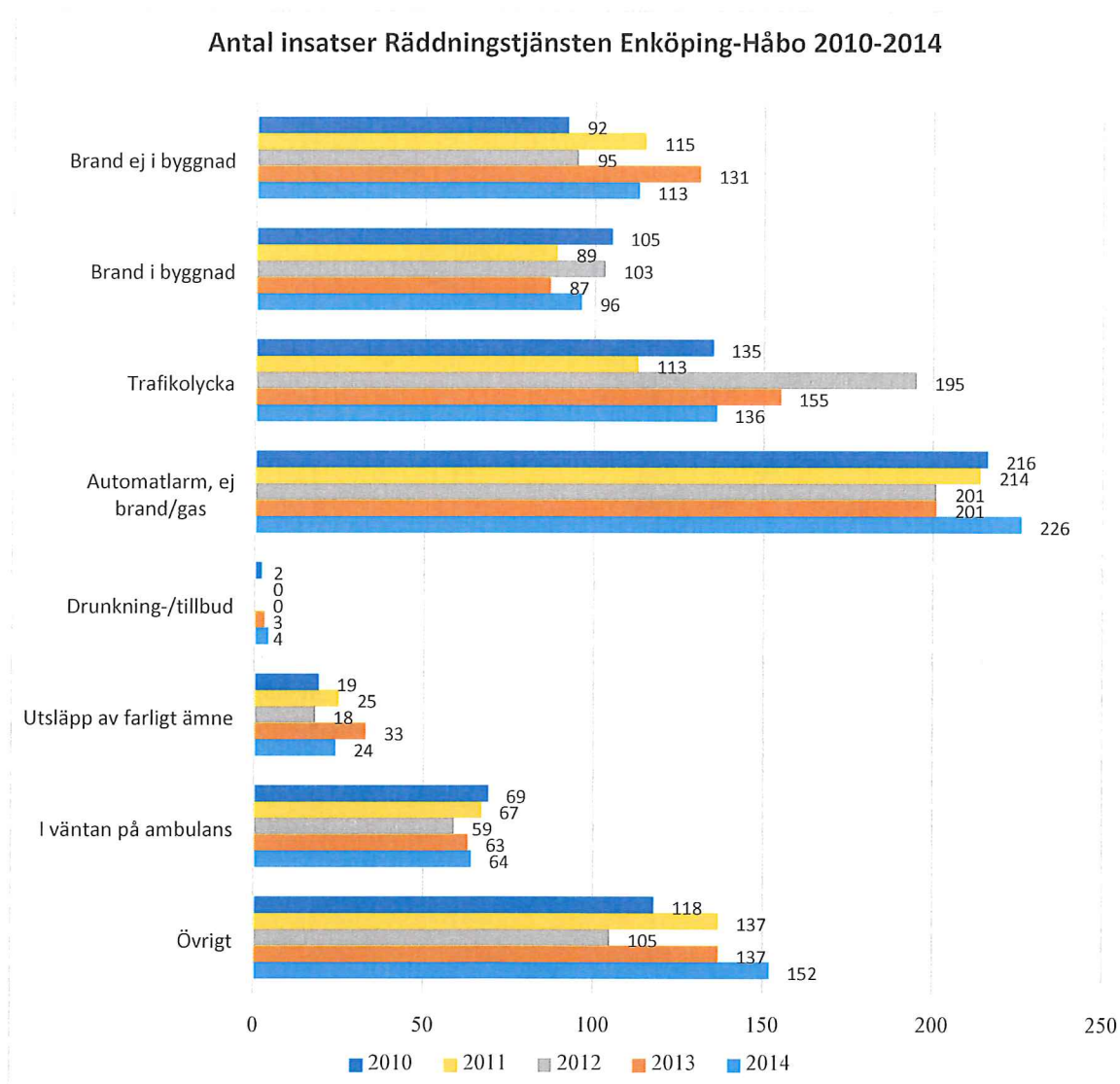
Riskbild

Syftet med att beskriva riskbilden är att få ett grepp kring vad som bedöms kunna leda till räddningsinsatser inom förbundets geografiska område och därigenom identifiera områden som har behov av någon form av åtgärd. Detta för att säkerställa att räddningstjänstorganisationen är dimensionerad och i övrigt utformad på ett acceptabelt sätt.

Riskbilden består av händelser som inträffar relativt ofta och som i normalfallet får små konsekvenser ur ett samhällsperspektiv samt större händelser som inträffar mer sällan men kan få större konsekvenser och öka påfrestningen på samhället och räddningstjänstorganisationen.

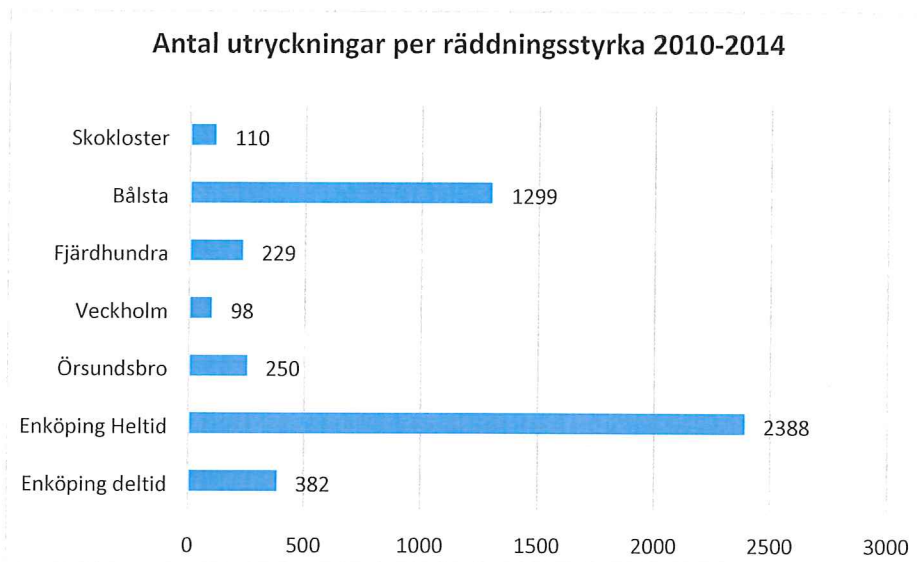
4.1. Frekventa olyckor/dimensionerande händelser

För att få en övergripande bild av vilka händelser som är frekventa i Enköpings och Håbo kommun redovisas de händelser som räddningstjänsten har larmats till under den senaste 5-årsperioden, dvs. 2010-2014. Statistiken är hämtad från räddningstjänstens verksamhetssystem Core om inget annat anges.

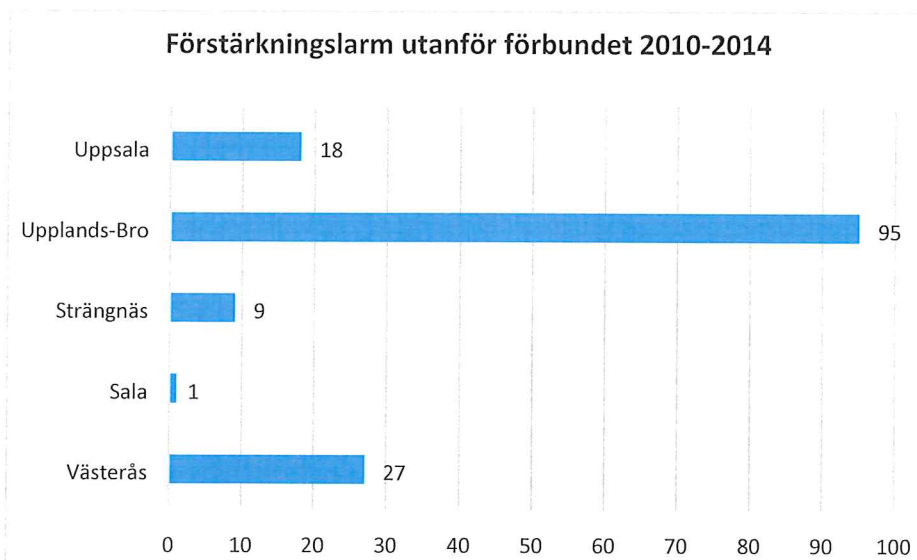
Figur 2. Insatser i förbundet 2010-2014

Under denna femårsperiod har räddningstjänsten larmats ut till 3 906 händelser, vilket ger ett snitt på ca 781 händelser per år. I figur 2 redovisas hur många gånger respektive räddningsstyrka i förbundet har larmats till en händelse. Observera att fler styrkor kan dras på samma larm varför totala antalet utryckningar är högre än antalet händelser.

Figur 3. Antal utryckningar per styrka 2010-2014

Av händelserna som räddningstjänsten har ryckt ut till under den senaste 5-årsperioden har 3 753 st. inträffat inom förbundets geografiska område och övriga händelser (153 st) inträffat i en närliggande kommun.

Figur 4. Antal förstärkningslarm 2010-2014

4.2. Jämförelse av de vanligaste räddningstjänstuppslagen

I tabell 1 har de vanligaste räddningstjänstuppslagen jämförts med riksnittet, det regionala snittet samt jämförbara kommuner. Samtliga siffror är per 1 000 invånare. Valet av insatstyper baseras på hur vanliga insatserna inträffar och/eller hur stora konsekvenser en viss olycka kan medföra. Röda celler visar att medelvärdet är högre än nationellt medelvärde. Gröna celler visar på att medelvärdet var detsamma som riksnittet eller lägre.

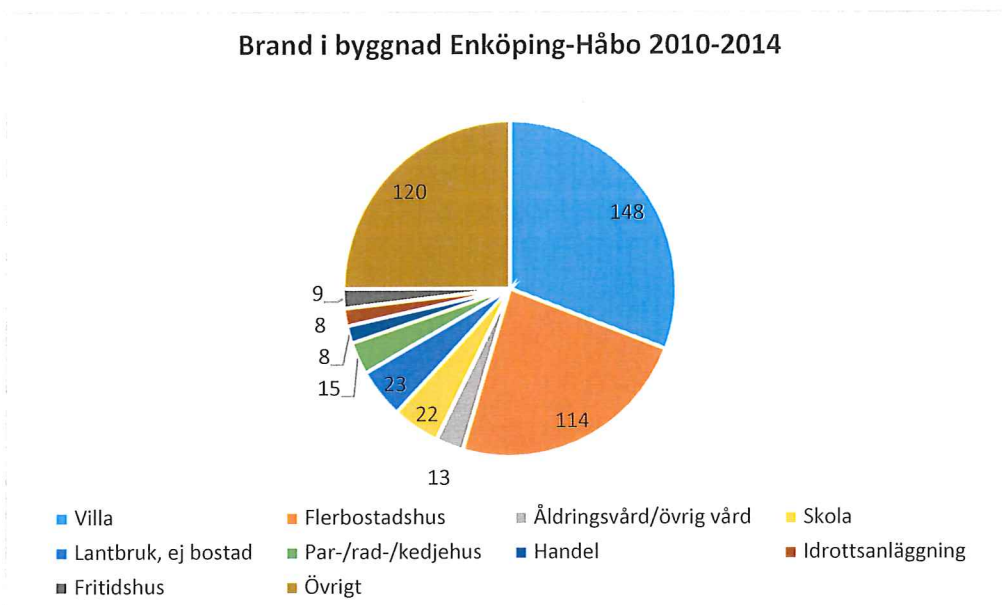
	Brand i byggnad	Brand ej i byggnad	Trafikolycka	Utsläpp farligt ämne	Drunkning	Automatlarm
Sverige	0,99	1,50	1,67	0,28	0,04	3,43
Uppsala län	1,13	1,67	1,4	0,26	0,03	2,73
Håbo	1,19	1,51	1,51	0,26	0,01	3,79
Tierp	1,38	1,39	2,24	0,21	0,03	2,99
Upplands-Bro	0,95	1,62	1,86	0,32	0,04	1,88
Enköping	1,42	1,72	2,34	0,43	0,04	3,24
Lidköping	1,18	1,16	1,45	0,19	0,02	3,93
Vänersborg	0,93	1,3	1,7	0,25	0,04	4,11

Tabell 1. Jämförbara värden per 1 000 inv (Källa: IDA, MSB)

Brand i byggnad

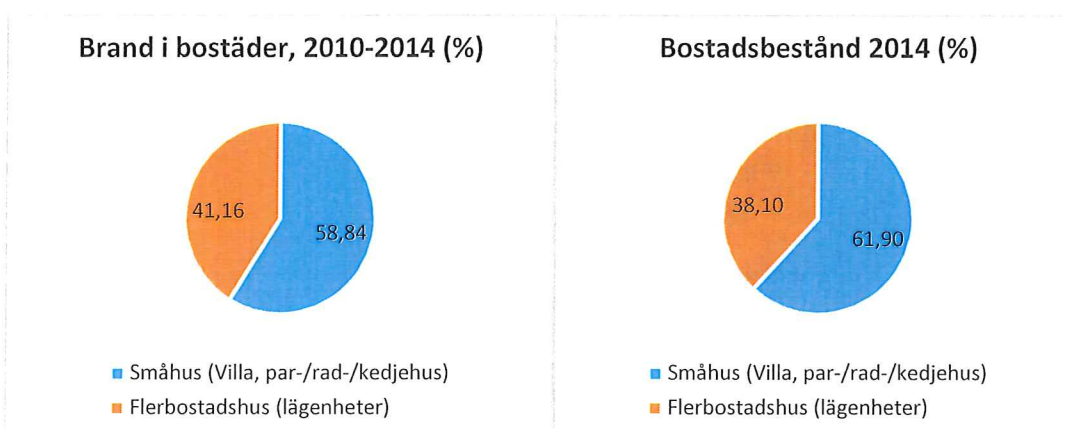
Insatsstatistiken visar att såväl Enköping som Håbo ligger över riksnittet samt det regionala snittet när det gäller brand i byggnad och Enköping har även en högre siffra än jämförbara kommuner.

Statistiken visar att 61 % av brand i byggnad har under denna period skett i bostadshus. Figur 4 visar i vilken typ av byggnad bränder har inträffat under perioden 2010-2014.

Figur 5. Brand i byggnadstyp 2010-2014

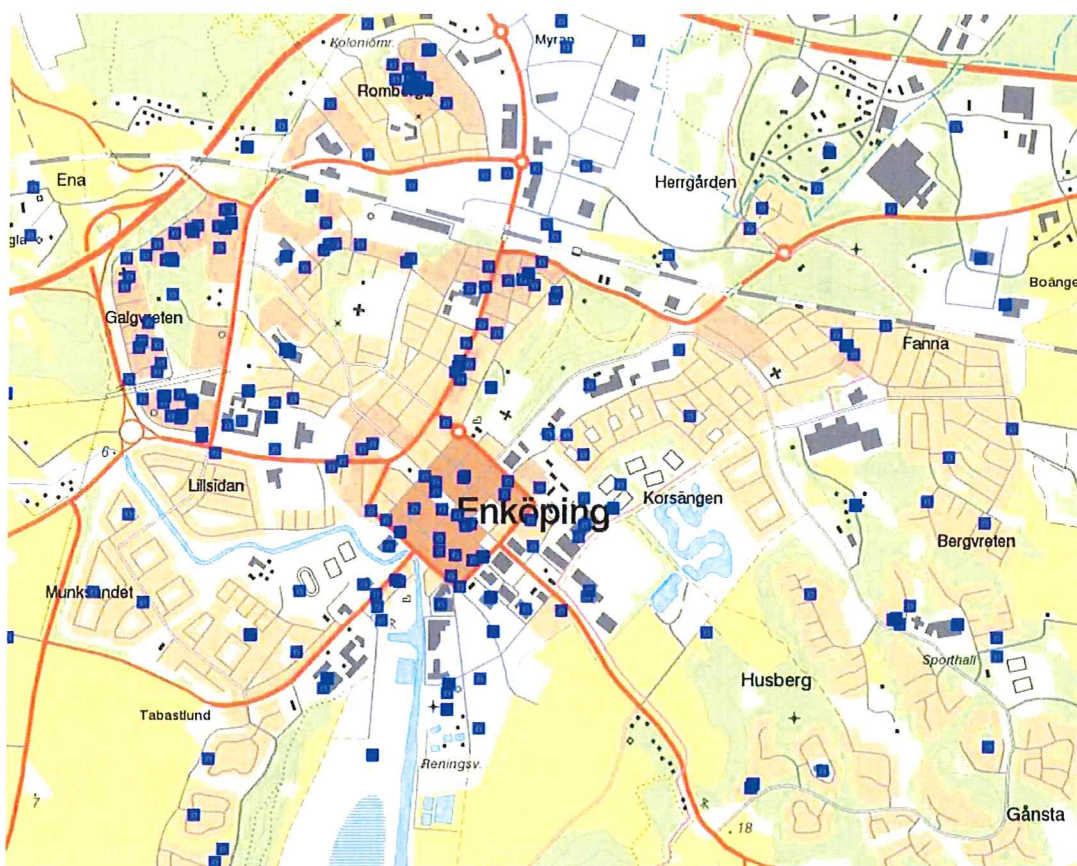
Det finns enligt statistiken ingen större skillnad i sannolikheten att råka ut för brand i bostad beroende på bostadstyp.

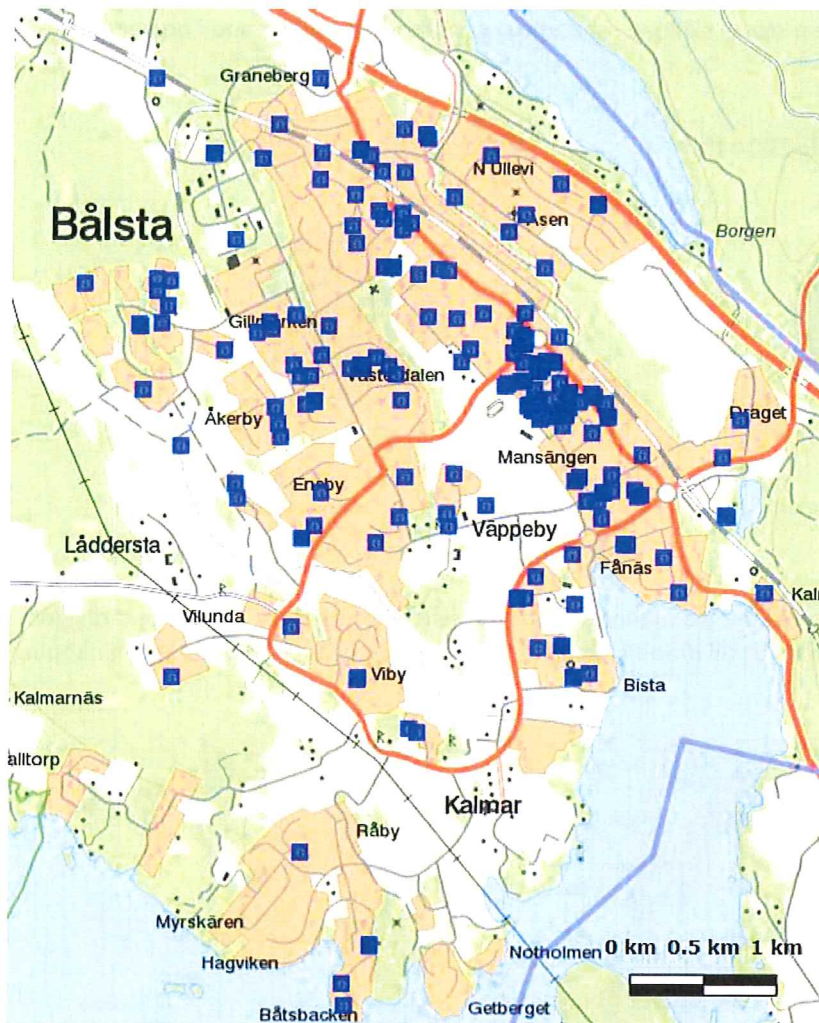
Figur 6. Brand i byggnadstyp

Figur 7. Bostadsbestånd (statistiska centralbyrån)

Det brinner främst i tätorterna där många människor bor och/eller rör sig. Figur 7 och 8 åskådliggör var räddningstjänsten har larmats ut till brand i byggnad under den senaste 5-årsperioden i Enköping respektive Bålsta.

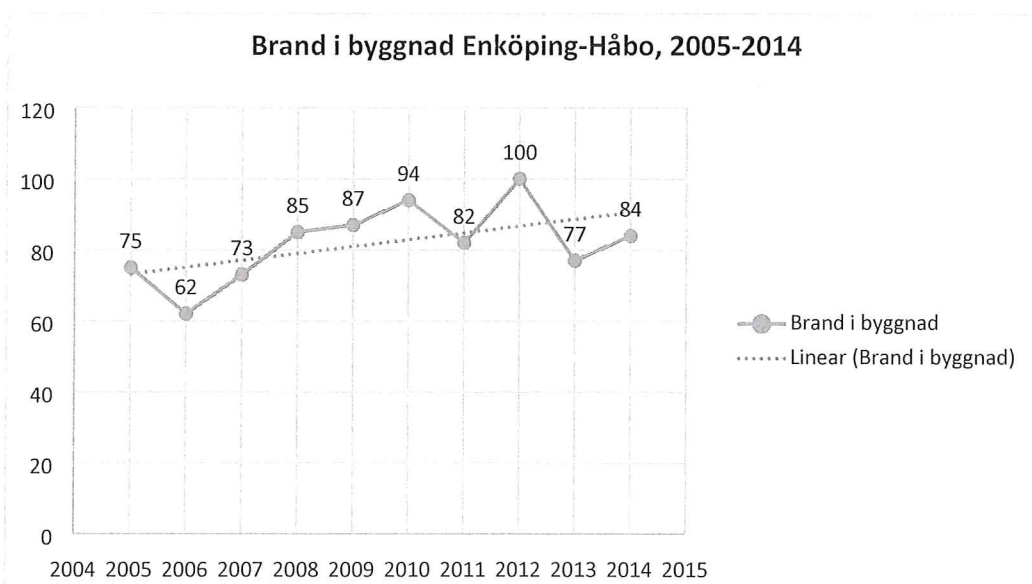

Figur 8. Brand i byggnad, Enköping 2010-2014

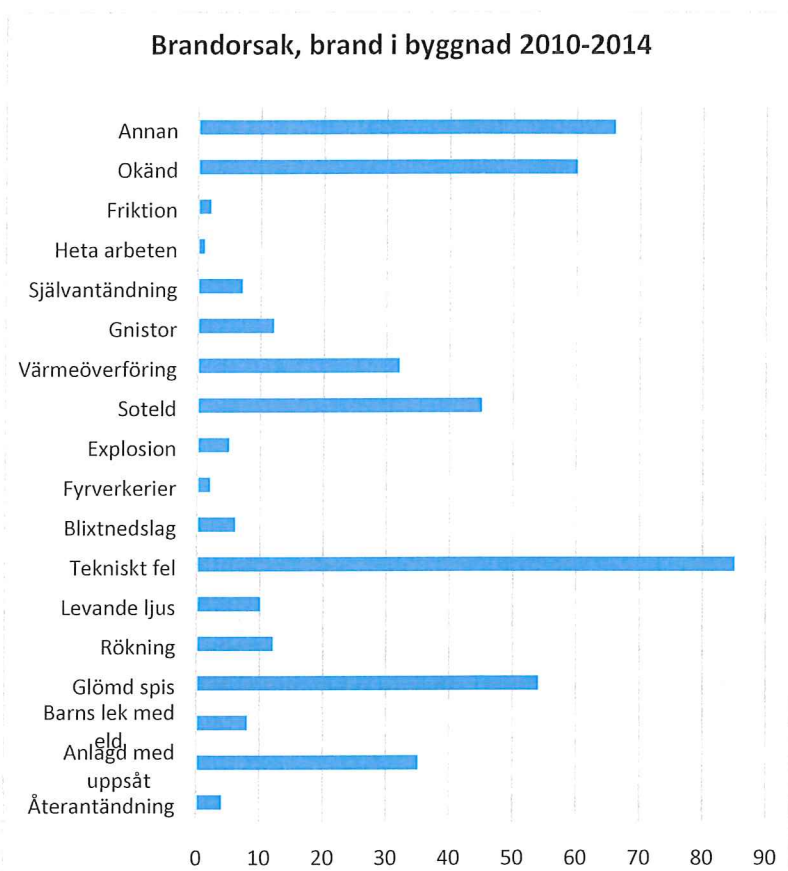
Figur 9. Brand i byggnad, Bålsta 2010-2014

Antalet bränder i byggnad stiger i takt med befolkningstillväxten.

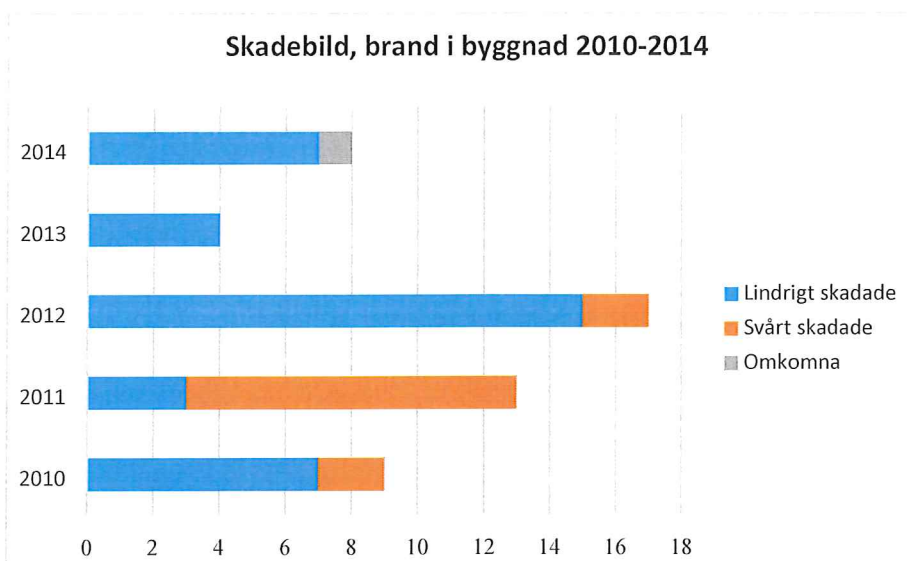
Figur 10. Trend, brand i byggnad

Den vanligaste brandorsaken som har kunnat fastställas vid brand i byggnad är någon form av tekniskt fel, följt av glömd spis och soteld. Okänd brandorsak är dock vanligt och i denna kategori finns förmodligen ett stort antal bränder som har anlagts med uppsåt.

Figur 11. Brandorsak, brand i byggnad 2010-2014

Skadebilden vid brand i byggnad har varierat något de senaste åren. 2014 var det enda året under perioden som en person omkom i förbundet till följd av brand i byggnad.

Figur 12. Skadebild, Brand i byggnad (IDA, MSB)

Trafikolyckor

Statistiken visar att Håbo kommun ligger under rikssnittet och jämförbara kommuner men något över det regionala snittet. Enköpings kommun ligger däremot avsevärt mycket högre i samtliga jämförbara värden. Insatsstatistik visar att motorvägen (E18) sticker ut med en tredjedel av samtliga trafikolyckor, se tabell 2.

Antal trafikolyckor 2010-2014		
Enköpings kommun	495	
Håbo kommun	166	
Totalt	661	
Urval av större vägar		
Antal trafikolyckor på E18	220	33,28%
Antal trafikolyckor på v 55	39	5,90%
Antal trafikolyckor på v 70	13	1,97%

Tabell 2. Trafikolyckor 2010-2014

Trendanalysen visar att antalet trafikolyckor ökar, se figur 10. Detta är dock till stor del beroende på det höga antal trafikolyckor under 2012. Antalet trafikolyckor 2012 och till viss del 2013 tros i huvudsak bero på väderförhållandena under årets kalla månader. Snön låg kvar länge under våren 2012 (ca 15 april) och kom relativt tidigt senhösten 2012 (28 nov) enligt SMHI. Under perioden jan-april och okt-dec 2012 inträffade totalt 125 trafikolyckor, att jämföra med medelvärdet samma period övriga år vilket ligger på 83,5.

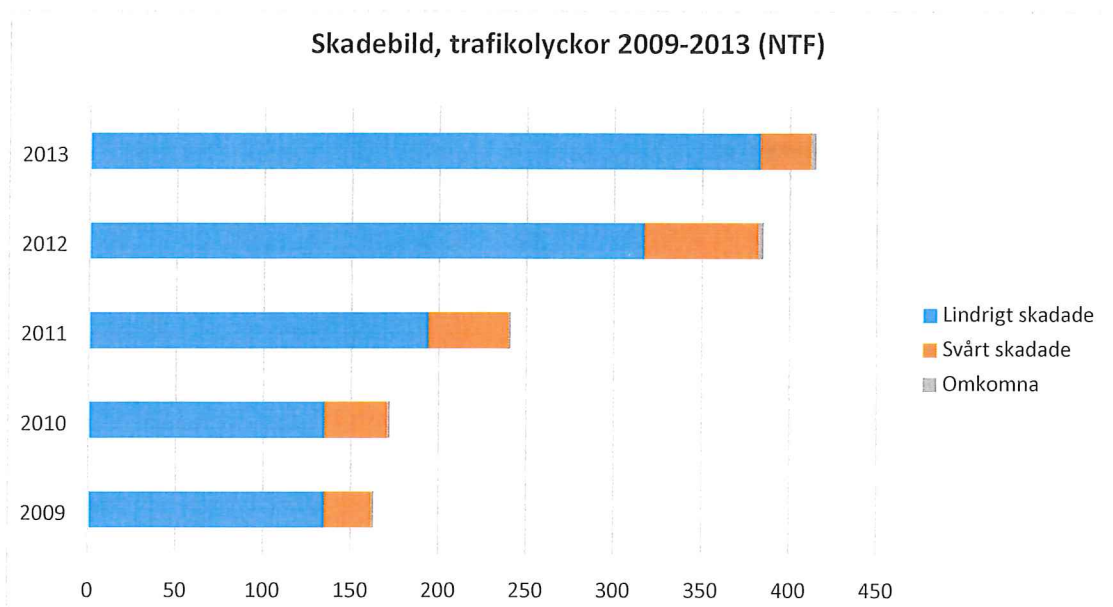
Trafikolyckor Enköping-Håbo, 2005-2014

Figur 13. Trend, trafikolyckor 2010-2014

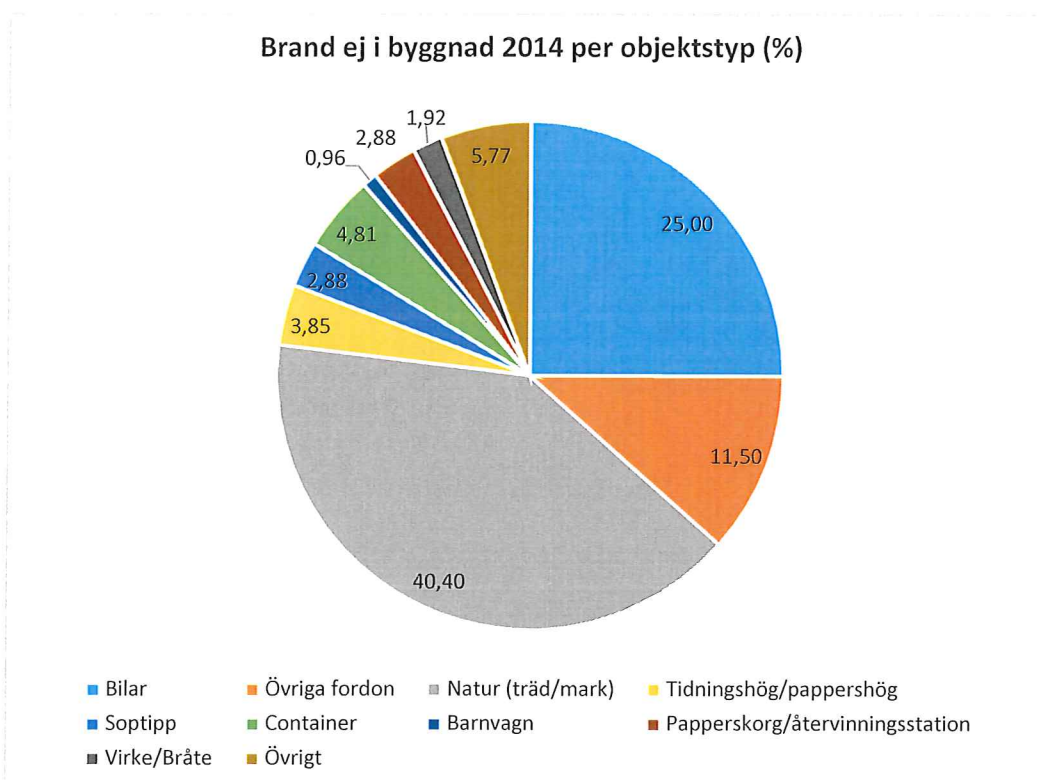
Skadebilden för trafikolyckor visar på en ökande trend i antalet skadade, dock ökar inte skadornas omfattning.

Figur 14. Skadebild, Trafikolyckor 2009-2013 (Källa: Strada)

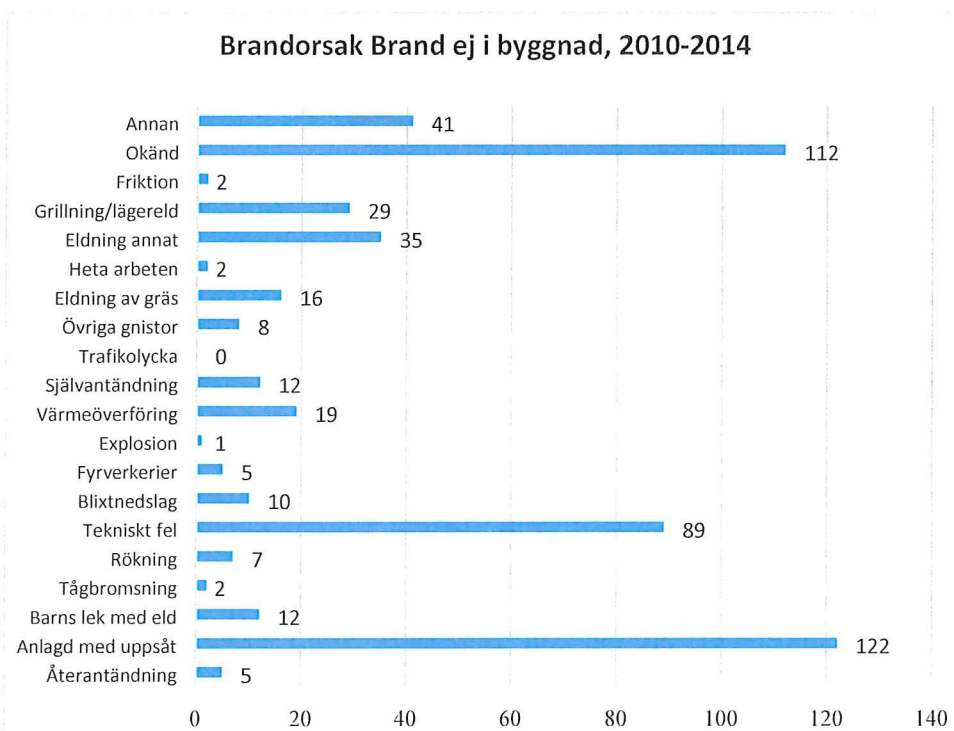
Brand ej i byggnad

Brand ej i byggnad är den tredje vanligaste händelsetypen räddningstjänsten i förbundet larmas ut på efter automatlarm och trafikolyckor. För brandobjekt, se figur 14.

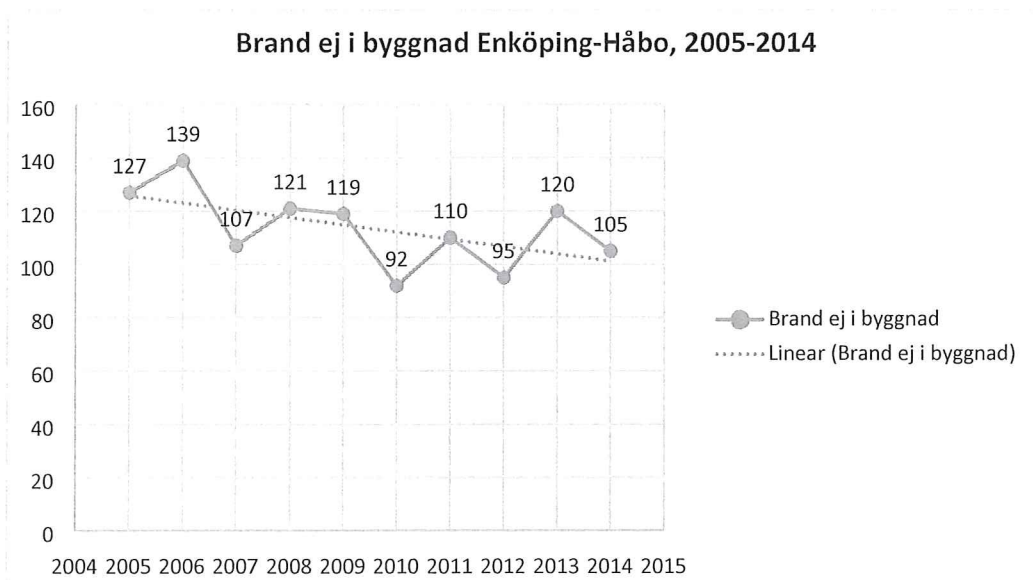
Figur 15. Brand ej i byggnad, objektstyp (%)

Bränder som uppstår i andra objekt än i byggnader är ofta anlagda. Därefter sticker brandorsakerna Okänd samt Tekniskt fel ut. Erfarenhetsmässigt är flertalet av de där brandorsak är okänd även dessa anlagda med uppsåt.

Figur 16. Brandorsak, Brand ej i byggnad 2010-2014

Trenden för brand ej i byggnad är minskande, se figur 16.

Figur 17. Trend, Brand ej i byggnad

4.3. Stora olyckor

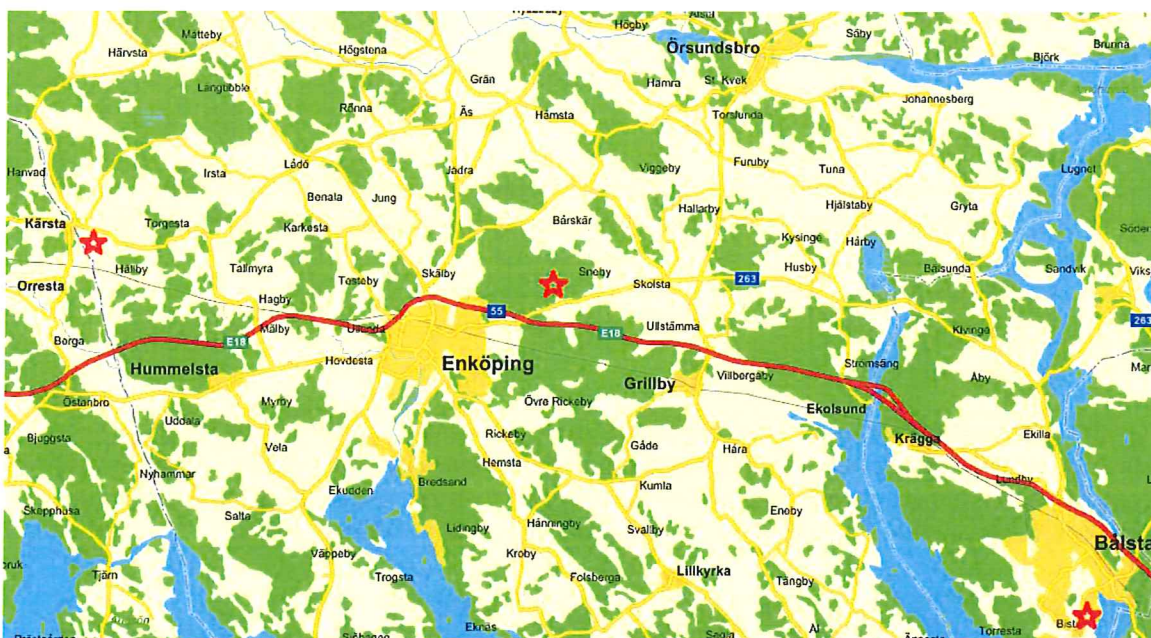
Stora olyckor är olyckor som ökar påfrestningarna på samhället och räddningstjänstorganisationen utöver det normala där många människor är drabbade direkt eller indirekt. En trafikolycka med buss kan till exempel påverka ett stort antal människor direkt, medan en trafikolycka med farligt gods kan påverka ett stort antal människor indirekt genom att stora vägvagnar får stängas av och/eller genom att miljön påverkas negativt.

Räddningstjänsten Enköping-Håbo har identifierat tre områden som bedöms kunna ge upphov till stora olyckor. Utöver dessa områden kan en större brand (t ex på en nattklubb) eller trafikolycka (t ex med en turistbuss) få förödande konsekvenser. De områden som har identifierats som särskilt riskfyllda är

- Olycka vid en verksamhet med omfattande hantering av farliga ämnen
- Olycka vid transport av farligt gods
- Vissa typer av naturolyckor av mer lokal karaktär

Farlig verksamhet

Inom Räddningstjänsten Enköping-Håbos geografiska område finns tre verksamheter som av Länsstyrelsen klassats som farliga verksamheter (LSO 2 kap, 4 §) och även omfattas av lag (1999:381) och förordningen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (den så kallade Sevesolagstiftningen). Dessa företag är Maxam, vilka hanterar sprängämnen, AGA Gas, vilka hanterar stora mängder gasol och andra gaser samt Gyproc vilka hanterar LNG i sin verksamhet vilket är en brandfarlig naturgas. De två förstnämnda finns i Enköpings kommun och den sistnämnda i Håbo, se karta nedan. Då dessa omfattas av nämnda lagstiftning finns höga krav på ett aktivt säkerhetsarbete och tillsynen av detta arbete ligger på Länsstyrelsen utifrån Sevesoklassning och räddningstjänsten utifrån 2:4:a-klassningen. Samtliga anläggningar ligger så till påverkan på tredje man bedöms vara liten, i händelse av olycka.

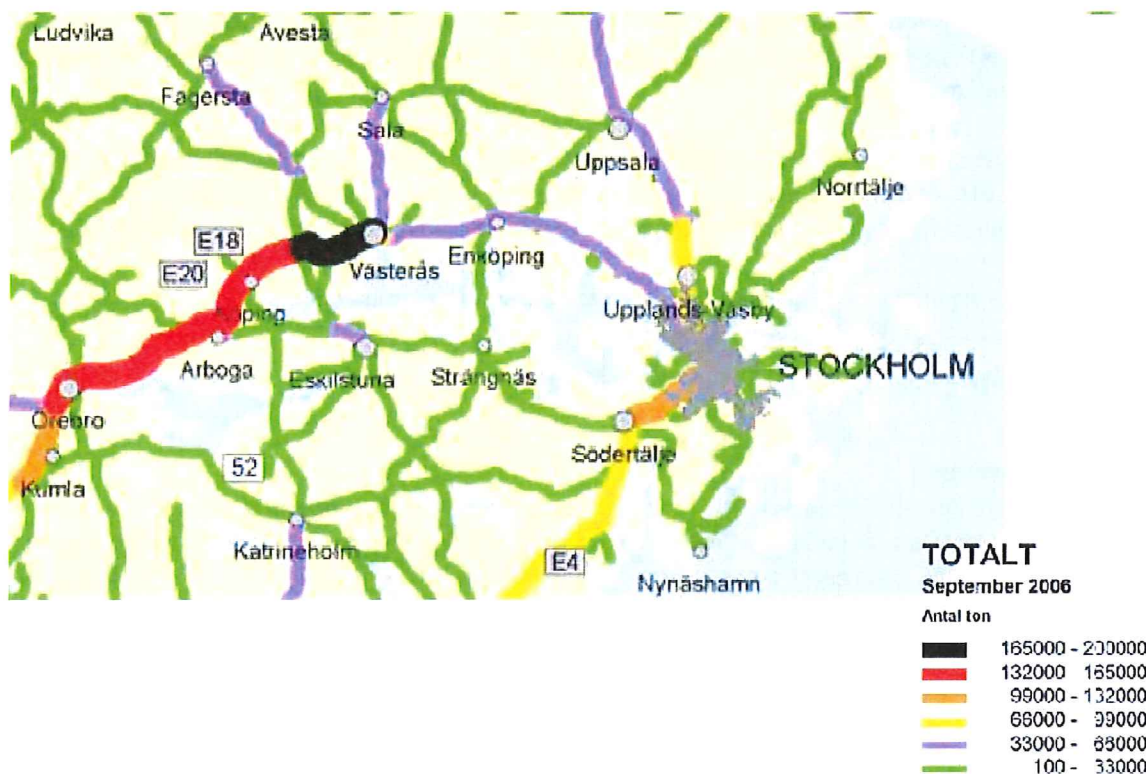

Figur 18. Placering av Farliga verksamheter 2015

Olycka vid transport av farligt gods

E18 är den största transportleden för farligt gods genom förbundet. Mätningar under september månad 2006 visade att 33 000- 66 000 ton transporterades på motorvägen under mätperioden.

Komprimerade, ej brandfarliga gaser var det mest transporterade godset (upp till 22 200 ton) men samtliga riskklasser var representerade. Även på väg 55 transporteras farligt gods. För den totala bilden av transporter under september 2006, se figur 18.

Figur 19. Mängd transporter, Farligt gods (Källa: MSB)

Det transporteras även farligt gods på järnvägen genom förbundet där brandfarlig vätska står för, i stort sett, samtliga transporter.

Naturolyckor

Inom denna kategori omfattas större olyckor som i grunden har orsakats av väderfenomen som t ex skyfall och stormvindar. Identifierade följder av dessa väderfenomen och som kan få negativa konsekvenser är

- Högt vattenstånd
- Stora Snömängder
- Ras och skred

När det gäller vattenståndet påverkas Enköpings och Håbo kommun direkt av vattenståndet i Mälaren där en höjning på ett par meter skulle få stora konsekvenser för samhällsviktiga funktioner i Enköpings kommun enligt kommunens Risk- och sårbarhetsanalys. Högt vattenstånd bedöms dock i huvudsak få ekonomiska konsekvenser i form av vattensjuk och förstörd egendom.

Stora snömängder får stora konsekvenser på hela samhället och så även räddningstjänstorganisationen där framkomlighet och kommunikation kan bli svår. Införandet av kommunikationssystemet Rakel har ökat möjligheten för god kommunikation både internt inom räddningstjänsten samt externt med andra samhällsaktörer som använder sig av systemet.

Enligt SGU (Sveriges Geologiska Undersökning) har inga kända ras- eller skred inträffat i Håbo kommun men ett 20-tal har inträffat i Enköpings kommun varav i princip samtliga i kommunens norra delar. Sannolikheten för större ras eller skred bedöms dock vara låg och dess konsekvenser skulle endast bli lokala. En ras- eller skredolycka bedöms därför kunna hanteras inom ramen för den normala räddningstjänstorganisationen.

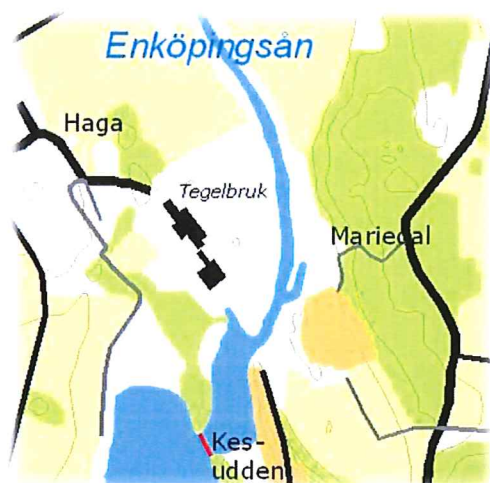
4.4. Hamnar & deras gränser i vatten

Kommunerna omfattar norra delen av Mälaren som till största delen är statligt vatten vilket innebär att insatser på Mälaren är statlig räddningstjänst.

Figur 20. Kommunernas gränser i Mälaren.

De delar av Mälaren som är kommunalt vatten är Enköpingsån, Frösundaviken och hamnområdet utanför Bålsta.

Figur 21. Karta över kommunalt vatten i Enköping.

Figur 22. Karta över kommunalt vatten i Håbo.

4.5. Slutsatser Riskbild

Enköping-Håbo är ett räddningstjänstförbund med en bred riskbild. I förbundet finns en av landets mest trafikerade motorvägar, industrier som hanterar farliga ämnen samt Sveriges största insjö, Mälaren. Genom att studera tidigare händelser kan följande slutsatser dras:

- Enköpings kommun sticker ut negativt när det gäller de tre vanligaste olyckstyperna jämfört med andra kommuner, medan Håbo ligger i närmare riksnittet.
- Olyckstyperna Brand i byggnad samt Trafikolycka är i en stigande trend, medan brand ej i byggnad i sjunkande.
- Personskadebilden när det gäller brand i byggnad är inte ökande trots att antalet bränder ökar. Allt fler skadas i trafikolyckor, men där ökar inte skadornas omfattning.
- Sannolikheten för att råka ut för brand är i stort densamma oberoende av boendeform, men konsekvensen bedöms kunna bli större i flerbostadshus då fler hushåll kan påverkas direkt av händelsen. Fastighetsägare och nyttjanderättsinnehavare har en stor del i att reducera sannolikhet och konsekvens för brand.
- En tredjedel av trafikolyckorna inträffar på E18, vilket också är en väg med stor mängd transporter farligt gods samt busstrafik. För att reducera sannolikheten för en större olycka på vägarna är det viktigt att samverkan sker med väghållare och andra aktörer i förebyggande syfte.
- När det gäller stora olyckor bedöms konsekvensen vid en olycka på någon av förbundets farliga verksamheter bli liten ur ett samhälls- och räddningstjänstperspektiv, i huvudsak på grund av anläggningarnas placering.
- För att reducera sannolikheten för en större brand på t ex ett äldreboende är det viktigt att kommunernas olycksförebyggande arbete håller hög kvalitet och att ett systematiskt brandskyddsarbete bedrivs i lokalerna.

5. Räddningstjänstens förmåga

Ledning & samverkan

Sedan april 2014 ingår räddningstjänsten i en gemensam räddningsregion med Storstockholms Brandförsvaret (SSBF), Uppsala brandförsvaret samt räddningstjänsten i Norrtälje och på Gotland. Regionen har en gemensam räddningscentral (RC) i Täby som hanterar larm och ledning.

Utöver samarbetet i regionen har räddningstjänsten även gränslös samverkan genom avtal med:

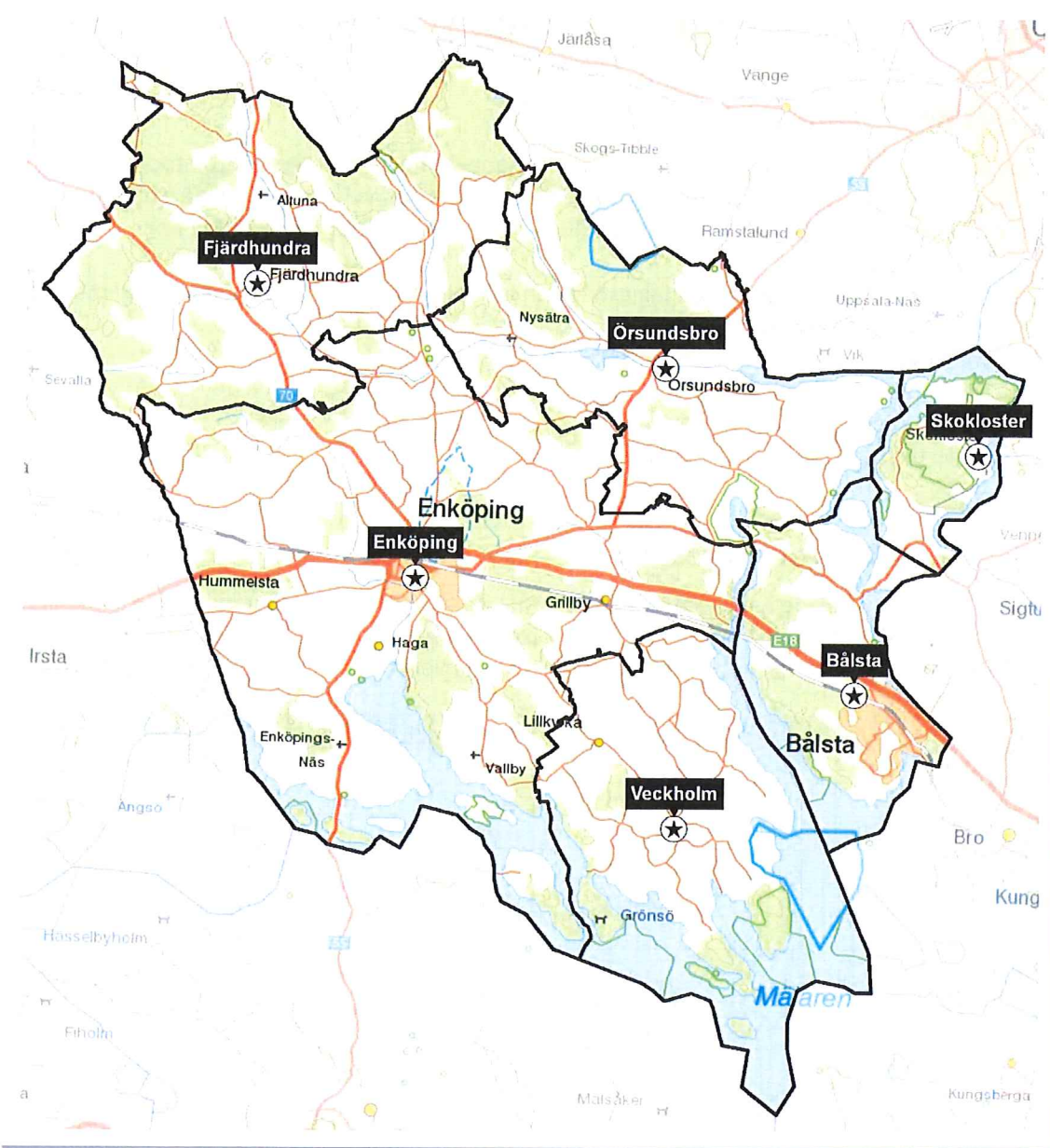
- Brandkåren Attunda
- Mälardalens Brand och Räddningsförbund
- Räddningstjänsten Sala-Heby
- Räddningstjänsten i Strängnäs
- Södertörns räddningstjänstförbund

5.2. Förbundets resurser

Kommunerna är uppdelade i sex insatsområden. Varje insatsområde har en brandstation som gör en första insats och är utrustad för att hantera de olyckor som kan ske i området. Vid större händelser kan RC använda resurser från hela förbundet eller från samverkande räddningstjänster.

Station	Beredskap	Anspänningstid	Beredskapsform
Insatsledare	1 IL	90 s	Dygnet runt
2000 Enköping	1 Stl + 4 Bm	90 s	Dygnet runt
2100 Enköping RIB	1 Stl + 4 Bm	8 min	RIB
2500 Fjärdhundra	1 Stl + 2 Bm	8 min	RIB
2300 Veckholm	1 Stl + 2 Bm	8 min	RIB
Arnö			Räddningsvårn
Bryggholmen			Räddningsvårn
3000 Bålsta	1 Stl + 2 Bm + 3 Bm	90 s + 8 min	Dygnet runt + RIB
2200 Örsundsbro	1 Stl + 2 Bm	8 min	RIB
3200 Skokloster	1 Stl + 1 Bm	8 min	RIB

Styrka	Dimensionerande uppgifter
1 Stl + 4 Bm	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Livräddande rökdykarinsats i normal riskmiljö. ▪ Komplicerad losstagnation av fastklämda personer. ▪ IVPA-uppdrag. ▪ Släckinsats som begränsar brandspridning inom en byggnad.
1 Stl + 2 Bm	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Livräddande insats vid bränder med en låg riskmiljö. ▪ Enklare losstagnation av fastklämda personer. ▪ IVPA-uppdrag. ▪ Släckinsats som begränsar brandspridning mellan byggnader.
1 Stl + 1 Bm	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Första släckinsats vid bränder. ▪ Enklare losstagnation av fastklämda personer. ▪ IVPA-uppdrag. ▪ Släckinsats som begränsar brandspridning mellan byggnader.
1 Bm	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Första släckinsats vid bränder. ▪ Vattentransport med tankbil. ▪ Uppställning av stege för utrymning eller arbete på hög höjd.

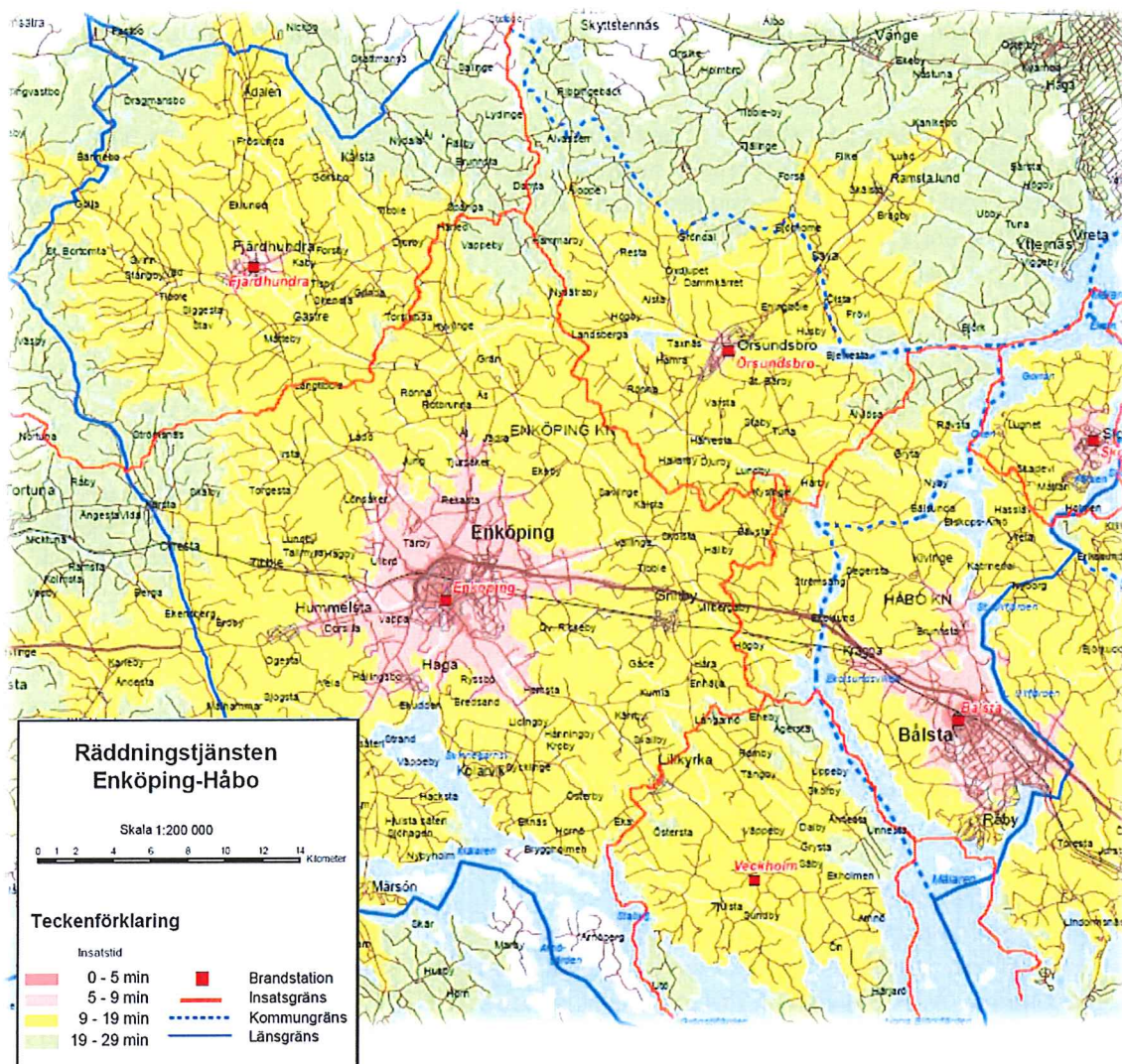
Figur 23. Karta över räddningstjänstens insatsområden.

Kompetenskrav

Funktion	Grundkrav	Målsättning
Insatsledare	Räddningsledare B	
Styrkeledare	Räddningsledare A	Räddningsledare B
Brandman	SMO eller RIB-utbildning	
Brandman RIB	RIB-utbildning	

5.4. Insatstider

Figur 24. Insatstider i kommunernas olika delar.

5.5. Räddningsinsatser i Mälaren

I huvudsak är det staten som ansvarar för sjö- och miljöräddning i Mälaren. Räddningstjänsten har dock resurser för att snabbt kunna undsätta människor längs kommunernas kuster. Många sjöolyckor övergår till kommunal räddningstjänst, till exempel när ett oljeutsläpp når land.

Tre räddningsbåtar finns till räddningstjänstens förfogande. Båtarna ska inte bara kunna genomföra räddningsinsatser på sjön, utan spelar en viktig roll i samband med räddningsinsatser på öarna i Mälaren.

Båtarna är placerade i Enköpings hamn, hamnen i Bålsta samt på stationen i Veckholm.

5.6. Brandvattenförsörjning

Säkerställd brandvattenförsörjning är en förutsättning för att räddningstjänsten ska kunna uppnå målen om att förhindra brandspridning mellan byggnader och att möjliggöra invändig släckinsats i stora komplexa byggnader.

I tätortsområden¹ med risk för snabb och omfattande brandspridning föreligger behov av tidig brandvattenförsörjning. I sådana områden säkerställs brandvattenförsörjning genom konventionellt brandpostnät som tillhandahålls av medlemskommunerna. I områden med verksamhet som medför hög brandbelastning säkerställs brandvattenförsörjning genom en kombination av konventionellt brandpostnät och vattentransporter med tankfordon.

Räddningstjänstens tankfordon är en väsentlig del av brandvattenförsörjningssystemet. Kommunerna har ett antal prioriterade brandposter med flödeskapacitet på minst 15 l/s som utgör fyllnadsbrandposter för räddningstjänstens tankfordon. I centralorterna Enköping och Bålsta tillhandahåller medlemskommunerna brandpostnät med stor flödeskapacitet.

Systemtyp	Utformning	Nätets flödeskapacitet	Områdestyp enl VAV
Konventionellt brandpostnät	Normalt 150 meter mellan brandposter	20 l/s	A2, B2
Konventionellt brandpostnät förstärks med tankfordon	Normalt 150 meter mellan brandposter	20 l/s	B3
Vattentransport med RTJ:s tankfordon	Prioriterade fyllnadsbrandposter	15 l/s	A1, B1, övrig bebyggelse
Konventionellt brandpostnät	Normalt 150 meter mellan brandposter	10 l/s	A1, B1

Områdestyp A2 och B2

Behov av tidig brandvattenförsörjning föreligger. Brandvattenförsörjning säkerställs genom konventionellt brandpostnät med utformning och flödeskapacitet i enlighet med VAV-publikationerna VAV P83 *Allmänna vattenledningsnät* och VAV P76 *Vatten till brandsläckning*. Flödeskapacitet hos brandpostnätet minst 20 l/s med max 150 meter mellan brandposter förutsätts i områden med:

- höga byggnader (≥ 4 våningar över mark)
- stora komplexa byggnader (byggnadsarea ≥ 2500 m²)
- industriområden (användningskategori "J Industri" enligt detaljplanebestämmelser)
- sluten kvartersbebyggelse

Områdestyp B3

Behov av stort brandvattenflöde föreligger. Brandvattenförsörjning säkerställs genom konventionellt brandpostnät som förstärks genom vattentransporter med räddningstjänstens tankfordon. Konventionellt brandpostnät med utformning och flödeskapacitet i enlighet med VAV-publikationerna VAV P83 *Allmänna vattenledningsnät* och VAV P76 *Vatten till brandsläckning*. Flödeskapacitet hos brandpostnätet minst 20 l/s med max 150 meter mellan brandposter förstärks med tankfordonstransporter som varaktigt ger ytterligare 20 l/s, förutsätts i områden med:

- hög brandbelastning

¹ Tätbebyggt område med minst 200 invånare där avståndet mellan husen är mindre än 200 meter samt där andelen fritidsfastigheter understiger 50 procent.

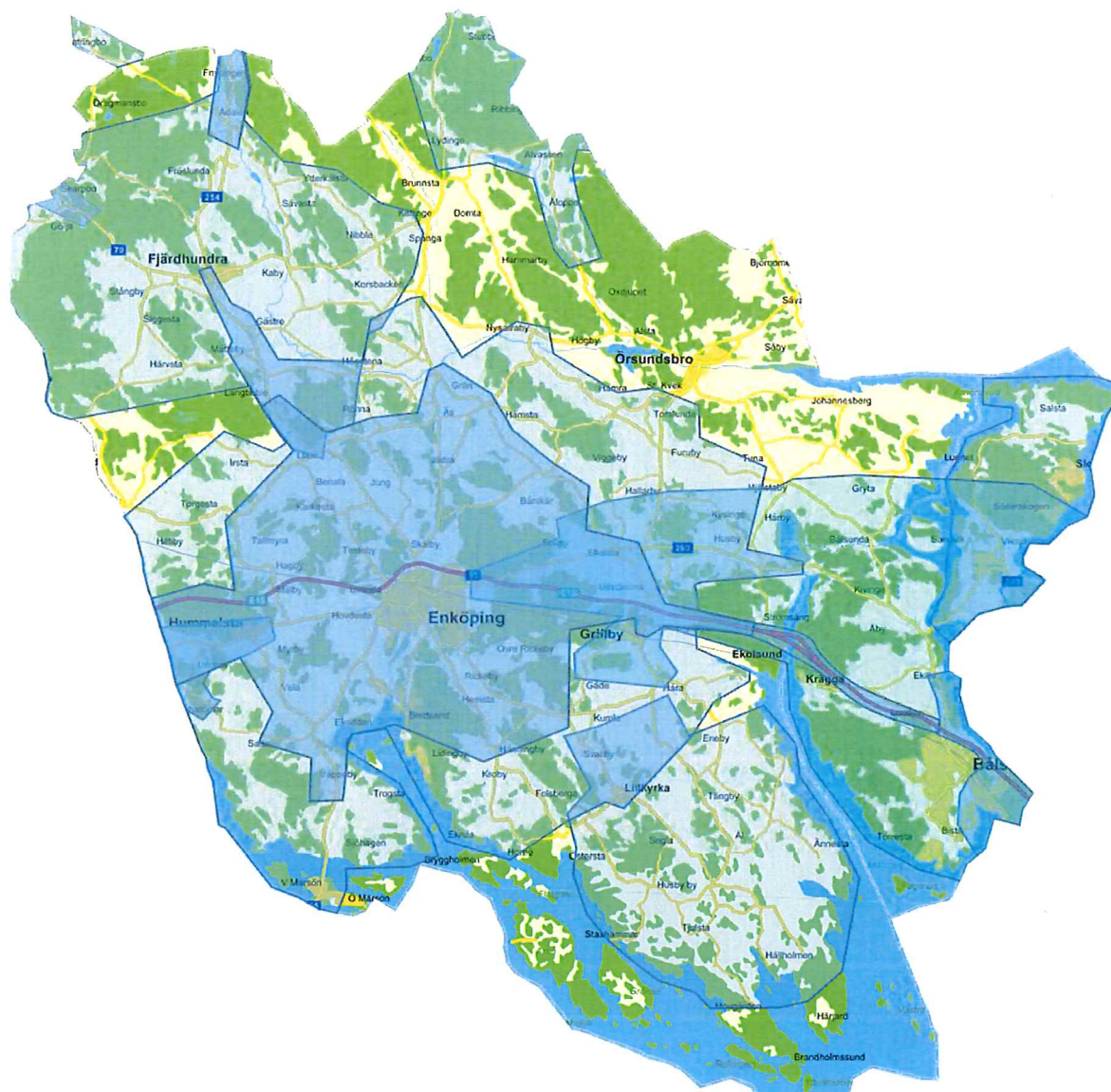
Områdestyp A1 och B1 samt övrig bebyggelse i icke detaljplanerade områden

Begränsat behov av brandvattenflöde föreligger. Brandvattenförsörjning säkerställas genom vattentransporter med räddningstjänstens tankfordon eller genom tillgång till konventionellt brandpostnät i respektive tätort med utformning och flödeskapacitet i enlighet med VAV-publikationerna VAV P83 *Allmänna vattenledningsnät* och VAV P76 *Vatten till brandsläckning*. Vattentransporter med tankfordon från fyllnadsbrandposter alternativt brandpostnät i respektive tätort med flödeskapacitet minst 10 l/s med max 150 meter mellan brandposter, gäller för områden med:

- låga fristående byggnader (< 4 våningar över mark)

Vattentransporter med tankfordon med fyllnadsbrandposter i Enköping eller Bålsta gäller för:

- övrig bebyggelse i icke detaljplanerat område

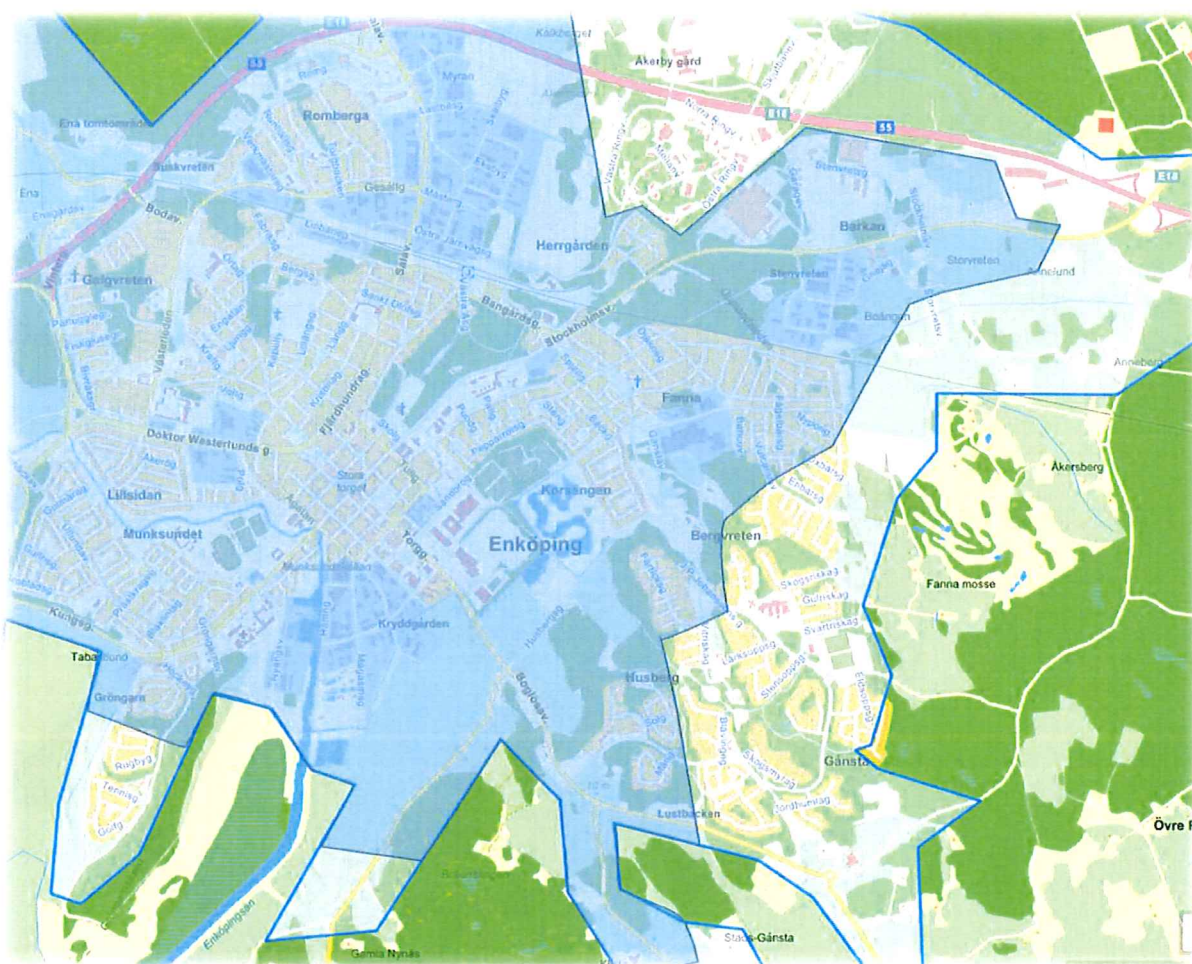
Figur 25. Insattid 20 min för räddningstjänstens tankfordon. Överlappande områden kan ha 2-3 tankbilar på plats inom 20 min.

5.7. Stegutrymning

I Enköpings tätort har räddningstjänsten förmåga:

- Att inom 10 minuter utföra invändig rökdykarinsats eller utvändig livräddning via höjdfordon, förutsatt att det vid ut alarmering framgår ett behov av höjdfordon.
- Att inom 10 minuter utföra invändig rökdykarinsats eller utvändig livräddning via bärbar stege tom 11 meters höjd.
- Att inom 15 minuter utföra både invändig rökdykarinsats och utvändig livräddning via höjdfordon eller bärbar stege tom 11 meters höjd.

Körtidsanalys som åskådliggör i vilka tätortsdelar räddningstjänsten har förmåga att utföra utvändig livräddning enligt förutsättningarna ovan redovisas i kartbilder nedan. I analysen har anspänningstid 90 s samt 8 min körtid använts för 10- respektive 15-minuterszonen. Som tid för uppställning av höjdfordon respektive tid för stegresning har 2 minuter använts.

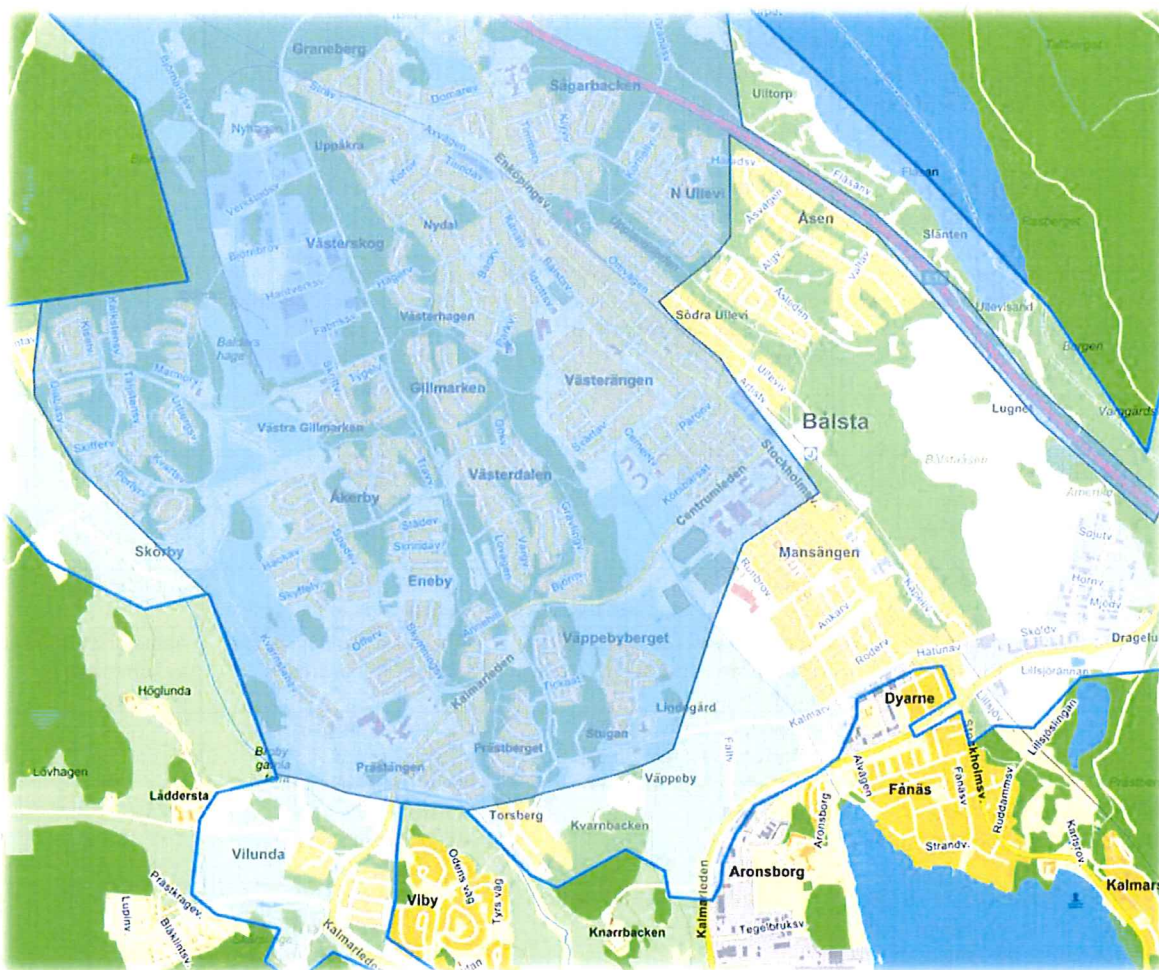

Figur 26. Den inre gränsen visar full förmåga inom 15 minuter, den yttre visar insatstid för höjdfordon förutsatt att denna larmas initialt.

I Bålsta tätort har räddningstjänsten förmåga:

- Att inom 10 minuter utföra utvärdig livräddning via höjdfordon, förutsatt att det vid ut alarmering framgår ett behov av höjdfordon.
- Att inom 10 minuter utföra utvärdig livräddning via bärbar stege tom 11 meters höjd.
- Att inom 15 minuter utföra invärdig rökdykarinsats **och** utvärdig livräddning via höjdfordon.
- Att inom 15 minuter utföra invärdig rökdykarinsats **eller** utvärdig livräddning via bärbar stege tom 11 meters höjd.

Körtidsanalys som åskådliggör i vilka tätortsdelar räddningstjänsten har förmåga att utföra utvärdig livräddning enligt förutsättningarna ovan redovisas i kartbilder nedan. I analysen har anspänningstid 90 s samt 8 min använts för 10- respektive 15-minuterszonen. Som tid för uppställning av höjdfordon respektive tid för stegresning har 2 minuter använts.

Figur 27. Den inre gränsen visar full förmåga inom 15 minuter, den yttre visar insattid för höjdfordon förutsatt att denna larmas initialt.

5.8. Mål för räddningstjänst

Räddningstjänstförbundet har övergripande mål som vision för verksamheten i ägardirektivet från medlemskommunerna. Utifrån dessa mål beslutar Förbundsdirektionen om vilken verksamhet som ska bedrivas. Denna verksamhet bryts ned i processer som redovisas i räddningstjänstens verksamhetsplan.

I handlingsprogrammet formuleras ett antal säkerhetsmål för vad som ska uppnås i kommunerna under mandatperioden. De kommande årens verksamhetsplaner ska innehålla aktiviteter för att uppfylla dessa säkerhetsmål de kommande 4 åren. Effekten mäts genom indikatorerna i VP.

Säkerhetsmål	Syfte	Uppföljning	Indikator
Brandvattenförsörjning med tankbil ska vara möjligt i förbundets alla delar.	Tillgången till släckvatten ska vara säkrad samtidigt som VA-nätet inte behöver dimensioneras som Brandpostnät.	Tankbil placerad i varje insatsområde.	Insattid för tankbilar.
Mer än 80 % av insatserna ska kunna genomföras inom 20 min	Invånarna ska ha snabb hjälp även de delar av kommunerna som är landsbygd.	1. Mätning av insattider i Core. 2. Nya brandstationer ersätter gamla.	Andel insatser med insattid < 20 min
Insatsområden med endast RIB-station ska ha likvärdig bemanning.	Alla delar av kommunen ska ha tillgång till en räddningsstyrka på 1+2.	Rekrytering av RIB. Mätning av pass utan beredskap.	Antal pass utan 1+2 i beredskap.
Räddningstjänstens närvaro på Arnö och Bryggsholmen ska organiseras i form av Räddningsvårn.	Långa insattider till öarna gör att de boende måste ha utrustning och förmåga att påbörja en insats.	1. Förrådsbyggnader för utrustning och fordon ska uppföras på öarna. 2. De boende på öarna ska utbildas för att kunna göra en första insats vid en olycka.	Insattid för första insats på öarna. Dokumenterade övningar.
Samarbetet med grannkommunernas räddningstjänster ska utvecklas.	Gemensamma funktioner ger effektivare användning av resurser.	Exempel på gemensamma funktioner eller samarbetsvinster.	
Räddningstjänsten ska användas vid sjukvårdslarm.	Snabbaste resurs ska användas oavsett organisationstillhörighet.	Antal IVPA-larm där insatsen hjälpt den sjuke.	Antal IVPA-larm.
Kommunernas samlade resurser ska användas för räddningsuppdrag.	Kommunpersonal som är nära en hjälpsökande ska kunna göra en första insats.	Utbildad kommunpersonal som kan larmas från RC.	Antal första insatser av kommunal personal.
Vid uppförande av byggnader i fler våningar ska Räddningstjänstens stegutrustning kunna användas för utrymning enligt BBR.	Skapa förutsättningar för tätorternas expansion och valfrihet vid planering av byggnader.	Kommunernas planer för byggnation och kommunikationsleder ska ta hänsyn till räddningstjänstens insattider.	
Kommunerna ska ha en övad krisledningsorganisation och rutiner för att hantera en kris.	Förbättrad förmåga att hantera en kris.	Alla förvaltningar ska veta rutinerna vid en kris och vilka funktioner som finns i kommunen.	
Aktuella insatsplaner för kommunernas större objekt och farliga verksamheter.	Ökad förmåga att hantera en större händelse.	Utbildning i att kunna hantera olyckor i vissa objekt.	Antal inventerade objekt med insatsstöd. Dokumenterade övningar.
Tillämpad kompetensplan som ger förmåga att hantera vanligt förekommande insatser.	Plan för kompetensutveckling som säkerställer hög operativ kompetens.	Befintlig kompetensplan och uppföljning mot denna.	Mätningar av räddningspersonalens kompetens.

6. Höjd beredskap

Under höjd beredskap fördelas förbundets heltidsanställda, uttryckande personal på två skift. Det är också möjligt att bemanna stationer dygnet runt med RIB-personal. Vid mobilisering ska anställd personal som för tillfället är ledig inställa sig för tjänstgöring inom åtta timmar.

I övrigt finns ingen särskild planering för räddningstjänst vid höjd beredskap.

7. Referenser

MSB (2011). *Vägledning för Kommunala handlingsprogram*; MSB246
Boverket (2011) Konsekvensutredning för BBR 19 avsnitt 5

